

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/195/2004

STOSUNEK DO RZĄDU I PREMIERA W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Początek grudnia¹ przyniósł spadek notowań rządu i premiera, aczkolwiek zmiany te są na ogół raczej nieduże.

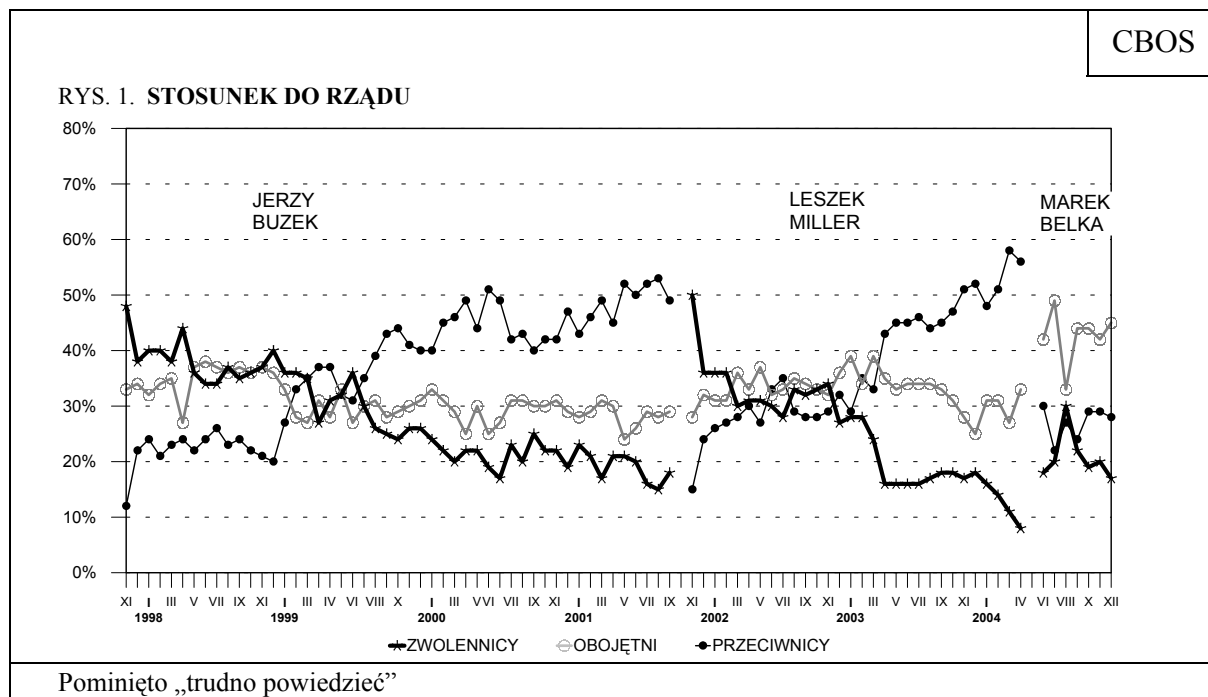
W stosunku do listopada nieco ubyło zwolenników gabinetu rządowego (spadek o 3 punkty procentowe) i obecnie popiera go 17% badanych. Nie zwiększyła się jednak grupa jego przeciwników (28%, spadek o 1 punkt), lecz przybyło jedynie osób deklarujących stosunek obojętny (wzrost o 3 punkty, do 45%). Obecne poparcie dla rządu Marka Belki jest tylko minimalnie niższe od tego, jakie notowaliśmy na początku jego istnienia. Także liczba przeciwników rządu nie odbiega znacząco od rejestrowanej we wcześniejszych pomiarach.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003		2004										
	w procentach												
Zwolennicy	17	18	16	14	11	8	18	20	30	22	19	20	17
Przeciwnicy	51	52	48	51	58	56	30	22	27	24	29	29	28
Obojętni	28	25	31	31	27	33	42	49	33	44	44	42	45
Trudno powiedzieć	4	5	5	4	4	3	10	9	10	10	8	9	9

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (175) przeprowadzono w dniach 3-6 grudnia 2004 roku na liczącej 973 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Do zwolenników rządu wyraźnie częściej niż inni zaliczają się sympatycy ugrupowań tworzących polityczne zaplecze urzędującego gabinetu, czyli SLD oraz SdPi. Nawet jednak w odniesieniu do tych elektoratów trudno mówić o silnej identyfikacji z rządem Marka Belki. Poparcie dla gabinetu rządowego deklaruje jedynie połowa potencjalnych wyborców SdPi i około połowy zwolenników głównego ugrupowania rządzącej koalicji - SLD, a niewiele mniejsze grupy sympatyków tych partii mają doń stosunek obojętny. Generalnie postawa wobec rządu Marka Belki, zwłaszcza na tle poprzednich gabinetów, wydaje się dość słabo „spolityzowana”. Dotyczy to zarówno zwolenników głównego ugrupowania rządzącej koalicji, jak i partii opozycyjnych, których nastawienie trudno byłoby określić jako jednoznacznie negatywne. Wyraźnie ambiwalentny stosunek do rządu Marka Belki mają potencjalni wyborcy PSL i PO, którzy podobnie często zaliczają się do jego zwolenników, co deklarują obojętność, jak i są mu przeciwni. W elektoratach pozostałych ugrupowań opozycyjnych przeciwnicy rządu przeważają nad jego zwolennikami, niemniej jednak duże grupy pozostają neutralne, nie skłaniają się w żadną stronę. Przeciwnicy rządu wyraźnie dominują jedynie w elektoracie PiS.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	obojętni	przeciwnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SdPI*	51	41	8	0
SLD	47	42	11	0
PSL	31	29	34	6
PO	29	35	35	1
Samoobrona	18	45	33	4
LPR	17	39	36	8
PiS	15	35	48	2
Niezdecydowani	16	42	26	16
Niezamierzający głosować	11	51	26	12

* Wyniki należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małą liczebność badanych deklarujących poparcie dla tej partii

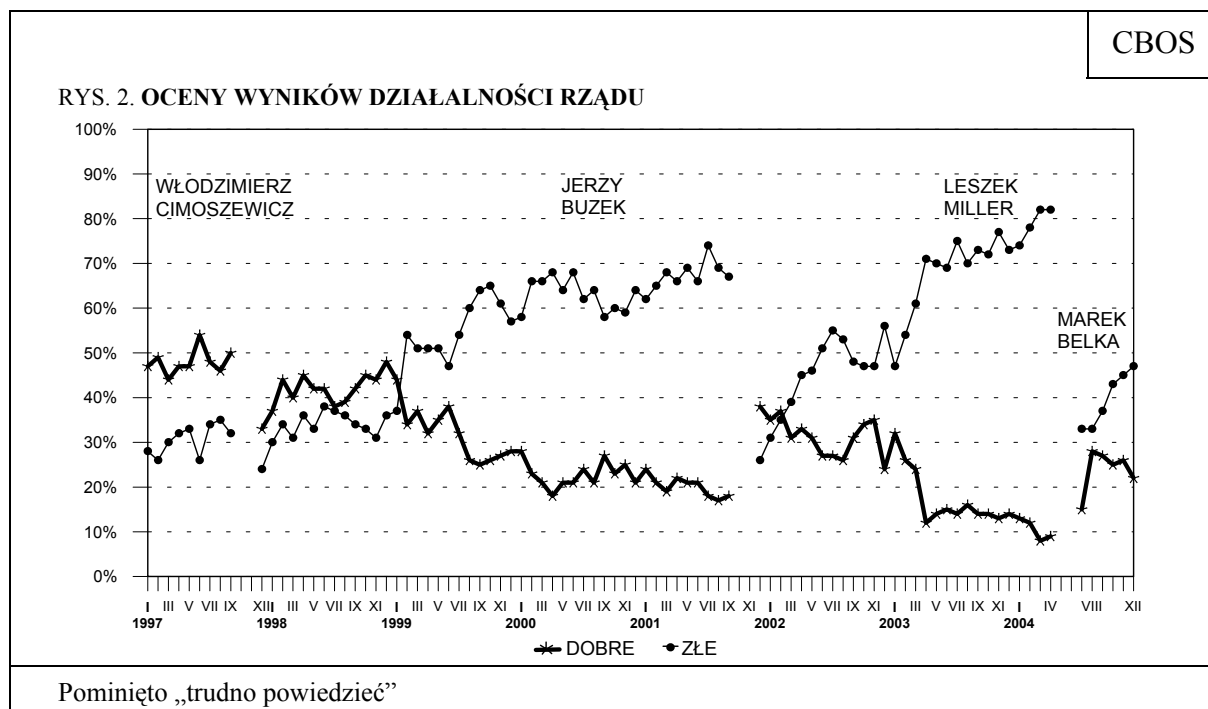
OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W stosunku do listopada pogorszyły się oceny dotychczasowych dokonań rządu. Jego działalność od początku istnienia pozytywnie ocenia zaledwie 22% badanych (o 4 punkty mniej niż miesiąc temu). Jednocześnie do nienotowanego wcześniej poziomu wzrosła liczba osób krytycznych wobec dotychczasowych poczynań obecnego gabinetu. Obecnie zalicza się do nich 47% ankietowanych (o 2 punkty więcej niż w listopadzie).

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XI	XII	I	II	III	IV*	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003			2004									
	w procentach												
Dobrze	14	13	14	13	12	8	9	15	28	27	25	26	22
Źle	72	77	73	74	78	82	82	33	33	37	43	45	47
Trudno powiedzieć	14	10	13	13	10	10	9	52	38	36	31	29	31

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od lipca - rządu Marka Belki

Działalność rządu Marka Belki zdecydowanie najlepiej oceniają potencjalni wyborcy SLD. Blisko dwie trzecie zwolenników tej partii wystawia rządowi dobre oceny. Pozytywne opinie o jego pracy wyraźnie przeważają także w elektoracie SdPI. W ocenie zwolenników pozostałych ugrupowań bilans dokonań rządu wypada niekorzystnie. Wyraźnie krytyczni w tym względzie są przede wszystkim wyborcy PiS, a także LPR oraz Samoobrony. Tradycyjnie już bardziej przychylnie działalność rządu ocenia elektorat PO, a ostatnio również PSL. Mimo że wśród zwolenników obu tych partii przeważają złe oceny pracy rządu, relatywnie znaczne grupy ich potencjalnych wyborców pozytywnie oceniają jego dotychczasową działalność.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	63	33	4
SdPI*	46	13	41
PO	36	41	23
PSL	36	46	18
LPR	25	58	17
Samoobrona	21	54	25
PiS	19	57	24
Niezdecydowani	22	35	43
Niezamierzający głosować	16	50	34

* Wyniki należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małą liczebność badanych deklarujących poparcie dla tej partii

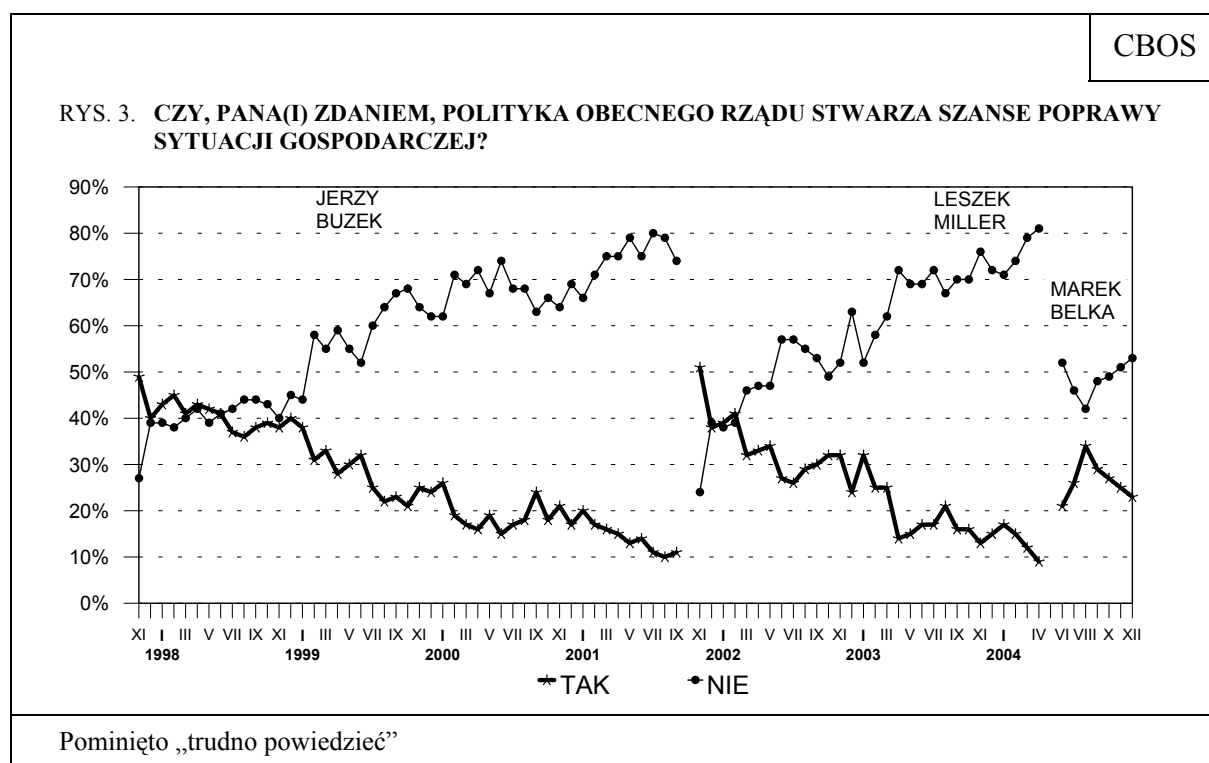
OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Tylko minimalnie gorsze od listopadowych są oceny polityki gospodarczej rządu. O tym, że stwarza ona szanse poprawy sytuacji ekonomicznej kraju, przekonanych jest obecnie jedynie 23% ankietowanych (spadek o 2 punkty). Ponad dwukrotnie więcej osób (53%, wzrost o 2 punkty) uważa, że poczynania urzędującego gabinetu nie rokują poprawy stanu gospodarki.

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003		2004										
	w procentach												
Tak	13	15	17	15	12	9	21	26	34	29	27	25	23
Nie	76	72	71	74	79	81	52	46	42	48	49	51	53
Trudno powiedzieć	11	13	12	11	9	10	27	28	24	23	24	24	24

* Do kwietnia 2004 roku wskazania dotyczyły rządu Leszka Millera, a od czerwca - rządu Marka Belki

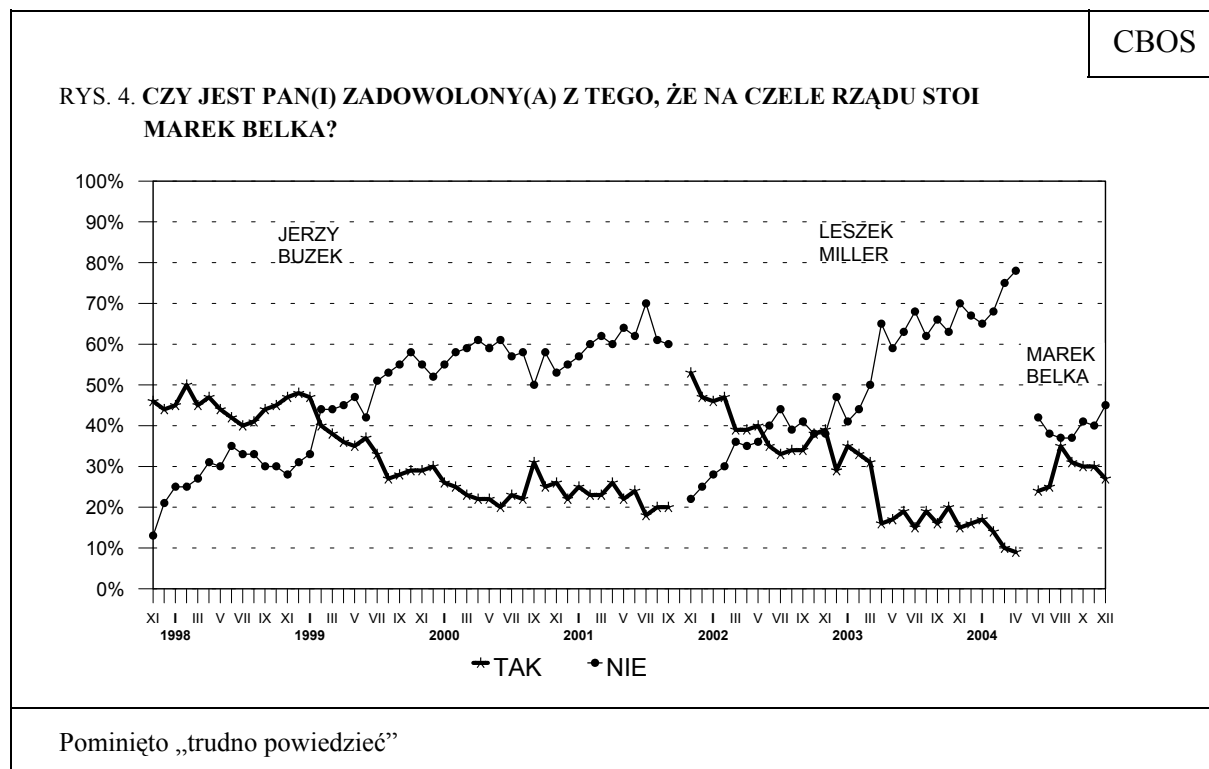
AKCEPTACJA PREMIERA

Słabszym notowaniom rządu towarzyszy dość wyraźne pogorszenie ocen premiera Marka Belki. Zadowolenie z osoby szefa rządu wyraża obecnie 27% badanych (spadek w ciągu miesiąca o 3 punkty). Znacznie więcej ankietowanych (45%, wzrost o 5 punktów) nie akceptuje Marka Belki na tym stanowisku.

Tabela 6

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV*	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003		2004										
	w procentach												
Tak	15	16	17	14	10	9	24	25	35	31	30	30	27
Nie	70	67	65	68	75	78	42	38	37	37	41	40	45
Trudno powiedzieć	15	17	18	18	14	13	34	37	28	32	29	30	28

* Do kwietnia 2004 roku pytanie dotyczyło Leszka Millera

Zadowolenie z osoby premiera w większości deklarują jedynie potencjalni wyborcy SLD oraz SdPi. W elektoratach pozostałych ugrupowań Marek Belka jako szef rządu znacznie częściej spotyka się z dezaprobatą niż akceptacją. Stosunkowo najbardziej

przychylny mu jest elektorat PO, niemniej jednak nawet wśród zadeklarowanych wyborców tej partii blisko połowa zalicza się do niezadowolonych z szefa rządu, a tylko jedna trzecia go aprobuje. Niezadowolenie z faktu, że Marek Belka sprawuje funkcję premiera, stosunkowo najczęściej deklarują potencjalni wyborcy Samoobrony. Tylko trochę mniej przeciwników ma premier w elektoratach PiS, LPR oraz PSL. Sympatycy tych ugrupowań co najmniej dwukrotnie częściej nie akceptują Marka Belki w roli szefa rządu, niż wyrażają zadowolenie z tego, że piastuje on tę funkcję.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Marek Belka?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	74	19	7
SdPI*	64	14	22
PO	34	48	18
PiS	30	59	11
Samoobrona	28	63	9
PSL	21	57	22
LPR	20	58	22
Niezdecydowani	27	37	36
Niezamierzający głosować	21	45	34

* Wyniki należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na małą liczebność badanych deklarujących poparcie dla tej partii

★

★

★

Mimo upływu czasu stosunek Polaków do rządu Marka Belki ulega tylko niewielkim zmianom. Dominującym nastawieniem wobec tego gabinetu wciąż pozostaje obojętność. Mimo że rządowi Marka Belki, który w momencie powstania spotykał się z bardzo dużą rezerwą i praktycznie nie budził większych oczekiwań społecznych, nie udało się przekonać do siebie sceptyków, można powiedzieć, że - patrząc z perspektywy półrocza sprawowania

przezeń władzy - również specjalnie nie rozczarował opinii publicznej. Najlepsze notowania miał obecny gabinet latem, od tego czasu w jego ocenach obserwujemy utrzymywanie się dość słabej tendencji spadkowej. Także początek grudnia przyniósł spadek notowań rządu i premiera, choć zmiany nie są zbyt duże. W największym stopniu pogorszyły się całościowe oceny efektów pracy rządu - dotychczas nie notowaliśmy tak wielu krytycznych opinii na temat jego działalności. Równie wielu przeciwników jak obecnie nie miał także premier Marek Belka.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do rządu

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Obojętni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	28	45	9	972
Płeć					
Mężczyźni	20	32	41	7	466
Kobiety	15	25	49	12	505
Wiek					
18-24 lat	12	22	53	13	153
25-34	13	30	50	6	177
35-44	16	31	43	10	163
45-54	20	37	38	5	200
55-64	25	26	43	6	113
65 lat i więcej	19	20	46	15	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	27	47	11	360
Miasto do 20 tys.	15	23	48	14	118
20-100 tys.	19	34	42	6	187
101-500 tys.	18	32	44	6	189
501 tys.i więcej mieszk.	21	24	46	9	118
Wykształcenie					
Podstawowe	13	25	51	11	275
Zasadnicze zawodowe	16	30	43	12	253
Średnie	21	29	43	8	337
Wyższe	23	32	43	2	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	28	27	45	0	77
Prac.umysł.niż.szczebla	15	37	39	8	73
Pracownicy fiz.- umysł.	18	20	52	10	75
Robotnicy wykwalifikowani	15	32	47	7	85
Robotnicy niewykwalifik.	13	37	41	10	41
Rolnicy	12	30	48	11	52
Pracujący na własny rach.	18	46	27	9	38
Bierni zawodowo					
Renciści	19	32	36	13	99
Emeryci	24	21	44	11	200
Uczniowie i studenci	11	30	48	11	77
Bezrobotni	7	27	58	8	113
Gospodynie domowe i inni	20	25	44	11	43
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	23	36	37	3	139
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	23	25	44	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	13	31	47	9	182
prywatnym gosp. rolnym	11	30	49	10	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	12	36	43	9	146
301-500	13	30	49	8	159
501-900	17	25	50	8	196
901-1200	29	27	37	8	96
Powyżej 1200 zł	39	34	23	5	56
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	29	47	9	290
Średnie	15	27	47	11	409
Dobre	23	30	41	6	272
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	14	29	47	9	82
Raz w tygodniu	17	29	46	8	452
1-2 razy w miesiącu	19	29	42	10	146
Kilka razy w roku	18	27	45	10	212
W ogóle nie uczestniczy	22	22	49	7	78
Poglądy polityczne					
Lewica	43	17	39	2	115
Centrum	16	24	54	6	346
Prawica	18	42	32	8	245
Trudno powiedzieć	8	26	49	17	264

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Marka Belki od czasu objęcia przezeń władzy?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	47	31	973
Płeć				
Mężczyźni	25	51	24	466
Kobiety	20	43	37	507
Wiek				
18-24 lat	25	37	38	153
25-34	19	54	27	178
35-44	20	46	34	163
45-54	25	52	22	200
55-64	25	48	28	113
65 lat i więcej	21	40	39	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	44	35	360
Miasto do 20 tys.	19	49	32	119
20-100 tys.	25	53	23	187
101-500 tys.	22	47	32	189
501 tys.i więcej mieszk.	26	43	30	118
Wykształcenie				
Podstawowe	19	44	36	275
Zasadnicze zawodowe	19	51	30	253
Średnie	25	45	30	338
Wyższe	32	45	23	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	42	42	16	77
Prac.umysł.niż.szczebła	20	53	27	73
Pracownicy fiz.- umysł.	18	46	35	75
Robotnicy wykwalifikowani	20	55	25	85
Robotnicy niewykwalifik.	13	53	34	41
Rolnicy	8	58	34	52
Pracujący na własny rach.	17	70	13	38
Bierni zawodowo				
Renciści	23	46	31	99
Emeryci	27	38	35	200
Uczniowie i studenci	25	42	33	77
Bezrobotni	18	45	37	114
Gospodynie domowe i inni	21	43	36	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	29	49	22	139
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	45	28	71
sekt. pryw. poza rolnict.	17	56	27	182
prywatnym gosp. rolnym	7	54	40	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	19	52	29	147
301-500	16	55	30	159
501-900	27	46	26	196
901-1200	37	40	23	96
Powyżej 1200 zł	35	43	22	56
Ocena własnych war. mater.				
Źle	20	51	30	291
Średnie	20	46	34	409
Dobre	29	44	27	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	49	27	82
Raz w tygodniu	21	47	32	453
1-2 razy w miesiącu	21	44	34	146
Kilka razy w roku	21	49	29	212
W ogóle nie uczestniczy	33	40	27	78
Poglądy polityczne				
Lewica	48	35	17	115
Centrum	23	45	32	348
Prawica	21	60	18	245
Trudno powiedzieć	11	41	48	264

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd Marka Belki stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	53	24	973
Płeć				
Mężczyźni	26	55	18	466
Kobiety	20	50	30	507
Wiek				
18-24 lat	28	40	32	153
25-34	18	61	20	178
35-44	20	58	22	163
45-54	20	62	18	200
55-64	27	56	17	113
65 lat i więcej	28	36	36	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	21	49	30	360
Miasto do 20 tys.	17	57	25	119
20-100 tys.	27	55	18	187
101-500 tys.	25	54	21	189
501 tys. i więcej mieszk.	25	54	22	118
Wykształcenie				
Podstawowe	20	51	29	275
Zasadnicze zawodowe	19	60	22	253
Średnie	26	49	25	338
Wyższe	30	53	16	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	32	51	17	77
Prac. umysł. niż. szczebla	17	61	22	73
Pracownicy fiz.- umysł.	19	55	26	75
Robotnicy wykwalifikowani	18	63	19	85
Robotnicy niewykwalifik.	18	57	25	41
Rolnicy	15	58	27	52
Pracujący na własny rach.	10	76	14	38
Bierni zawodowo				
Renciści	23	53	24	99
Emeryci	29	41	30	200
Uczniowie i studenci	25	49	26	77
Bezrobotni	21	54	25	114
Gospodynie domowe i inni	32	47	22	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	21	59	19	139
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	60	16	71
sekt. pryw. poza rolnict.	19	59	22	182
prywatnym gosp. rolnym	12	57	31	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	17	58	25	147
301-500	19	60	21	159
501-900	28	53	19	196
901-1200	38	46	16	96
Powyżej 1200 zł	36	42	21	56
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	56	25	291
Średnie	23	51	26	409
Dobre	28	50	21	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	52	26	82
Raz w tygodniu	22	55	23	453
1-2 razy w miesiącu	24	49	27	146
Kilka razy w roku	23	53	25	212
W ogóle nie uczestniczy	30	48	22	78
Poglądy polityczne				
Lewica	47	38	15	115
Centrum	25	53	23	348
Prawica	19	67	14	245
Trudno powiedzieć	14	46	40	264

Tabela 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Marek Belka?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	45	28	973
Płeć				
Mężczyźni	31	47	22	466
Kobiety	23	44	33	507
Wiek				
18-24 lat	25	40	35	153
25-34	25	48	28	178
35-44	25	51	23	163
45-54	24	54	21	200
55-64	36	40	24	113
65 lat i więcej	30	34	36	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	42	31	360
Miasto do 20 tys.	21	45	34	119
20-100 tys.	32	47	21	187
101-500 tys.	26	48	26	189
501 tys. i więcej mieszk.	27	47	26	118
Wykształcenie				
Podstawowe	22	44	35	275
Zasadnicze zawodowe	24	50	26	253
Średnie	32	42	27	338
Wyższe	33	48	19	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	49	16	77
Prac.umysł.niż.szczebła	26	44	31	73
Pracownicy fiz.- umysł.	25	45	30	75
Robotnicy wykwalifikowani	23	49	28	85
Robotnicy niewykwalifik.	21	48	31	41
Rolnicy	22	48	31	52
Pracujący na własny rach.	22	68	10	38
Bierni zawodowo				
Renciści	28	45	26	99
Emeryci	34	34	32	200
Uczniowie i studenci	30	45	26	77
Bezrobotni	18	52	31	114
Gospodynie domowe i inni	29	42	29	43
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	50	23	139
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	31	49	20	71
sekt. pryw. poza rolnict.	23	48	29	182
prywatnym gosp. rolnym	22	47	31	56
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	23	50	27	147
301-500	22	49	29	159
501-900	30	45	25	196
901-1200	39	42	19	96
Powyżej 1200 zł	50	32	17	56
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	51	27	291
Średnie	26	43	30	409
Dobre	33	42	25	272
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	22	54	24	82
Raz w tygodniu	27	45	28	453
1-2 razy w miesiącu	26	43	31	146
Kilka razy w roku	27	46	27	212
W ogóle nie uczestniczy	35	39	26	78
Poglądy polityczne				
Lewica	56	27	17	115
Centrum	24	49	27	348
Prawica	25	60	16	245
Trudno powiedzieć	19	35	46	264